

-*-

SENTÈNCIA 13-03 DE 26 DE JUNY DE 2003

Ponent : M.I. Sr. Josep Lluís VÀZQUEZ SOTELO

ANTECEDENTS DE FET

I.-RESULTANT: Que el M.I. Tribunal de Corts, en la causa 42-4/96, seguida inicialment per estafa i denuncia falsa, dictà en dada 7 de febrer de 2003 sentència que conte la següent part dispositiva: "FALLEM: que hem de condemnar i condemnem com autors responsables del delictes major d'estafa, tipificat en l'article 248 del Codi Penal, sense la concurrència de circumstàncies modificatives de la responsabilitat penal a Guillem V.V., a la pena d'UN ANY DE PRESÓ CONDICIONAL i MULTA DE MIL VUIT-CENTS Euros (1.800 €) i a Anna Isabel C.Z. a la pena de QUATRE MESOS DE PRESÓ CONDICIONAL i MULTA DE MIL VUIT-CENTS Euros (1.800 €), així com al pagament de les despeses processals causades en parts iguals.

En concepte de responsabilitat civil fem reserva d'accions civils per la Cia. d'Assegurances.

Diem que quan esdevingui ferma la sentència seran d'aplicació a la pena de presó imposada els Decrets d'indults de dates 7 d'abril del 1996, 15 de setembre de 1997 i 7 de desembre de 1999."

II.-RESULTANT: Que la part dispositiva de la sentència es fonamenta en la següent premissa fàctica: "són fets provats i així es declara que, els processats Guillem V.V., nascut el dia 11 de gener del 1970, de nacionalitat andorrana i sense antecedents penals, i Anna Isabel C.Z., nascuda el dia 20 de desembre del 1970, de nacionalitat espanyola i sense antecedents penals, es van presentar al Despatx Central de Policia el dia 13 de març del 1995, presentant ambdós denúncia per robatori comès el dia 10 de març del 1995, entre les 19:00 hores i 22:00 hores, al seu domicili radicat a la Residència El Tarter Bloc B-1, 1r 3a del Tarter (Canillo), declarant que se'ls hauria sostret objectes diversos per valor de 7.272,25 € (1.210.000 Pts.) després d'haver-se posat de comú acord per incloure en la denúncia esmentada objectes que no havien estat robats per un import global de 5.853,86 € (974.000 Pts.) inflant així la llista d'objectes robats per cobrar una major

indemnització puix certs objectes robats no eren assegurats.

Posteriorment van efectuar declaració de sinistre a l'Assegurança Figueredo, Agent de la Cia. d'Asseg. Comercial Union, amb la que tenia contractada la corresponent pòlissa d'assegurances, cobrant finalment l'import total 8.512,13 € (1.416.300 Pts.) que han gastat en despeses varies."

III.-RESULTANT: que contra la referida sentència interposa recurs solament un dels condemnats, el processat Guillem V.V. (per quant l'altra processada reconegué els fets i confessà la seva culpa sol·licitant una pena reduïda, imposada pel Tribunal, per les raons que indica en el tercer considerant de la resolució impugnada). Dit recurs combat la sentència al·legant; 1) que la sentència no ha tingut en compte que el recurrent no obtingué un lucre pel fet de "inflar la relació d'objectes robats", sinó que qui realment rebé la indemnització pagada per l'asseguradora fou l'altra processada, Anna Isabel C.Z., la qual era l'única titular del compte bancari i l'única que podia retirar l'import; el recurrent tampoc rebé el xec per la indemnització de la companyia d'assegurances; per això, la sentència ha vulnerat la seva presumpció d'innocència. 2) la conducta del recurrent no fou constitutiva del delicte major d'estafa del art. 248 del Codi Penal, perquè "el fet d'inflar la relació d'objectes robats per tal d'obtenir una major indemnització en perjudici d'altra persona", es tractaria d'una conducta defraudadora però que no concorre cap engany, per lo que, comportaria un il·lícit civil però mai un il·lícit penal. Reconeix el recurrent que amb motiu del robatori perpetrat en el seu domicili, al "inflar" després la relació de coses sostretes per que l'asseguradora pagues una suma superior, constituïria un il·lícit civil però no un il·lícit penal i que el recurrent hauria actuat "com un irresponsable seduït per la facilitat d'adquirir una indemnització fàcil". Després de citar jurisprudència, conclou que la valoració econòmica de la relació inflada dels objectes robats no consta acreditada, per el que en el supòsit que se'l considerés autor d'estafa seria de la de l'art. 328, d) o de la contravenció penal de l'art. 349,3 del CP; 3) Al·lega finalment, encara que sense cap fonamentació i solament amb caràcter subsidiari, que en la causa s'hauria vulnerat el principi acusatori, al no estar acusat el processat pel delicte del art. 328, d) ni per la contravenció penal de l'art. 349,3, del Codi Penal. Conclogué el seu escrit al·legant tota una sèrie de suposades vulneracions legals i constitucionals i sol·licitant es deixes sense efecte la sentència

recorreguda absolut al recurrent del delict d'estafa de l'art. 248 del CP, pel que ha estat condemnat (sense sol·licitar en aquest moment que, amb caràcter subsidiari, pogués ser condemnat pel delict del art. 328 d)

Recurs al qual s'oposa el Ministeri fiscal amb els arguments al dos motius de la impugnació que consten en el seu escrit de 15 d'abril de 2003.

IV.-RESULTANT: Que assenyalada la vista del recurs, informaren en ella, en recolzament de les seves contraposades pretensions, tant la representació del processat recurrent, com el Ministeri Fiscal, que insistiren i resumiren els seus punts de vista. Trobant-se present a la Sala el processat, se li concedí el dret a la última paraula, tràmit en el qual al·legà: a) que ell no tenia firma en els comptes de la seva companya sentimental mentre que aquesta sí que en tenia dels seus comptes; b) que els objectes robats, al realitzar-se l'escorcoll, no s'han trobat en el seu garatge sinó que a casa de la seva ex companya sentimental; c) que el rellotge l'entregà a la Policia. A continuació, els autes quedaren vists per sentència.

FONAMENTS DE DRET

I.-CONSIDERANT: Que després d'haver al·legat els dos motius en els que fonamenta la seva impugnació, el recurrent al·lega en últim lloc la infracció del principi acusatori. Utilitza una tècnica indubtablement errònia ja que les infraccions processals o constitucionals -com succeeix amb els clàssics errors en l'activitat o *in procedendo*- tenen preferència front a les violacions substantives -errors *in iudicando*, comesos al jutjar-. Indiquen que el camí establert per arribar al judici se seguí erròniament i, de ser així, no procedeix preguntar-se si s'encertà en el judici. Per això, s'ha de tractar en primer lloc el motiu d'impugnació. Ja s'adverteix que es una mera invocació, mancat de plantejament i de fonamentació adequada, limitant-se el recurrent a invocar la suposada infracció d'igual manera que en la súplica de l'escrit s'invoquen quasi totes les infraccions imaginables (infracció d'una norma penal substantiva, per la seva interpretació errònia o per la seva aplicació indeguda, error en l'apreciació de la prova, violació del dret a la presumpció d'innocència i infracció del principi acusatori). Però les raons per a la desestimació d'aquesta causa d'impugnació les proporciona el propi recurrent al sostenir que aquest principi configurador del procediment

penal modern s'hauria infringit "per no haver estat acusat pels delictes del art. 328,d) ni per la contravenció del art. 349, 3, en el cas que procedís l'absolució pel delictes d'estafa del art. 248 del CP". Havent-se acusat per aquest últim delictes (inicialment juntament amb el delictes de denuncia falsa, acusació aquesta després abandonada en el tràmit de conclusions definitives) i havent versat el judici sobre el fet impugnat i la seva citada configuració juridico-penal, es indubtable que no s'ha pogut vulnerar la garantia i el principi de l'acusació tempestivament formulada, sinó que s'ha respectat en la seva plenitud, ja que aquest principi no exigeix que l'acusació es plantegi amb les hipòtesis delictives que li semblin preferibles a la defensa, sinó que la seva exigència bàsica radica en que l'acusació, en quant al fet justiciable i a la persona del processat, es mantingui inalterada al llarg del procediment (per evitar que el Tribunal procedeixi d'ofici, coneixent d'un fet delictiu que l'acusació no li ha sotmès). El motiu es desestima.

II.-CONSIDERANT: El primer motiu (segons han estat formulats) consisteix en que no consta en el sumari prova que el processat recurrent hagi obtingut un lucre pel fet d'augmentar la relació d'objectes robats (formulant per això una denuncia falsa per crear la preexistència d'aquells objectes o l'aparença de la seva subtracció), essent la coprocessada Anna Isabel C.Z. la que rebé els beneficis, cobrant la indemnització de la companyia asseguradora (afegint que el recurrent no va rebre el xec per el pagament de l'indemnització, sinó que va ser cobrat per dita coprocessada), tampoc no pot prosperar. Tal com s'ha explicat en l'informe a la vista en nom del recurrent, els dos processats mantenien una relació de convivència (de relació de parella), relació que a partir d'un cert punt es deteriorà. Els dos participaren per igual en els fets, per el qual els dos són autors i responsables dels mateixos. La pretensió del recurrent de no haver estat autor de l'estafa perquè "ell no obtingué lucre" és similar a la d'aquell que havent participat en un atracament o en un robatori després es defensa al·legant que els objectes robats se'ls va endur l'altre lladre i que ell no en rebé cap benefici. El delictes d'estafa requereix el perjudici patrimonial, el desplaçament patrimonial, però no exigeix que el correlatiu benefici s'hagi produït per l'autor que després recorre la condemna. L'argument és reforça si es té en compte els vincles íntims, de convivència, existents entre els dos processats, encara que després s'hagin deteriorat, el que és intranscendent, com ho és també que els objectes s'hagin recuperat en el domicili o dependències de qualsevol del

dos processats, si els dos han estat coautors dels fets, com declara la sentència. La impugnació fonamentada en la causa indicada es desestima.

III.-CONSIDERANT: La impugnació es fonamenta, en segon lloc, en que el recurrent sosté que la seva conducta (que no dubta en considerar-la de "defraudació") constituïria un il·lícit civil però no un il·lícit penal. Per això argumenta en "el fet d'inflar la relació d'objectes robats per tal d'obtenir una major indemnització", encara que es tractaria d'una defraudació, no concorregué engany. El fonament del recurs no es pot acollir perquè l'engany consistí precisament en aparentar o simular la sustracció d'objectes que realment no s'havien sostret i per dotar aquesta aparença de formalitat o solemnitat, per fer-la més creïble, es formulà una denúncia falsa (delicte pel qual se l'acusà inicialment, abandonant-se al final l'acusació probablement per considerar-la delicte mig absorbit pel delicte final d'estafa). Aquest "engany" pot considerar-se "de llibre", elemental, al crear una aparença formalitzada i solemne per mitjà d'una denuncia com a instrument capaç d'induir a l'Asseguradora a abonar una indemnització que de no ser per aquella aparença solemne i formal no hauria abonat. Si en això consistí l'engany la "defraudació" (que el mateix recurrent reconeix) consistí en el que el recurrent defineix com "inflar" la relació dels objectes sostrets per aconseguir una indemnització superior a la que s'hauria abonat de no haver mitjançat aquest engany. És cert que la diferència entre la il·licitud civil i la il·licitud penal és a vegades molt difícil de marcar, però el delicte d'estafa té segles d'existència i està reconegut en tots els Codis penals del món civilitzat i -com ha proclamat en moltes sentències aquest Tribunal- l'estafa existeix sempre que pel mitjà d'un "artifici" ("engany") s'obtingui la "defraudació" d'un altre mitjançant un desplaçament patrimonial que de no mitjançar l'engany no s'hauria produït. Per això, també aquest fonament del recurs es desestima.

IV.-CONSIDERANT: Que el recurrent exposa que no es pot aplicar l'art. 248 del Codi Penal perquè no hi ha prova que la suma estafada o defraudada excedís de 300.000.- Pts (1803,04 €), pel que proposa l'aplicació de les figures alternatives per la defraudació de sumes inferiors a dita quantitat o fins i tot a 50.000.-Pts. La sentència treu validesa al fet argumentat perquè afirma en els fets provats que el valor dels objectes indegudament inclosos en la sustracció i que en realitat no havien estat

robats, fou de 5.853,86 € (equivalents a 974.000.-Pts) i que aquell artifici els permeté cobrar l'import total de 1.416.300.-pts (8.512,13 €), raons per les quals el fonament tampoc pot prosperar.

V.-CONSIDERANT: Que la desestimació dels motius de la impugnació obliguen a declarar les despeses processals a càrrec del recurrent.

Vistes la Constitució, El Codi Penal, el Codi de Procediment Penal, la jurisprudència d'aplicació, i altres fonts del Dret del Principat d'Andorra,

La Sala Penal del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra,

D E C I D I M

1.- Desestimar el recurs d'apel·lació interposat per Guillem V.V. contra la sentència dictada pel Tribunal de Corts en data 7 de febrer de 2003 en la causa 42-4/96, la qual confirmem íntegrament.

2.- Imposar al recurrent el pagament de les despeses processals causades pel present recurs.

3.- Retornar la Causa al M. Iltre. Tribunal de Corts, amb certificació de la present Sentència, per al seu compliment i execució.

Així, per aquesta nostra sentència, definitivament jutjant, ho manem i signem.